

Публікаційна етика та редакційна політика видання

Етичні стандарти, яких дотримується журнал «**Актуальні проблеми економіки**», ґрунтуються на принципах чесності, наукової відповідальності та міжнародних правилах академічної комунікації. Усі редакційні процеси орієнтовані на забезпечення якості, захист прав авторів та дотримання вимог світових професійних організацій, включно:

- рекомендація Комітету з етики наукових публікацій [Committee on Publication Ethics](#) і, зокрема, «[Publishing Ethics Resource Kit](#)» видавництва Elsevier;
- рекомендації [WAME](#) та [Elsevier](#) щодо використання генеративного штучного інтелекту (ШІ) у наукових публікаціях;
- San Francisco [Declaration on Research Assessment](#) (DORA).

1. Принципи відповідальної редакційної діяльності

Редакція забезпечує коректне й неупереджене ставлення до всіх авторів, підтримує професійний діалог та гарантує, що жодні матеріали не публікуються без ретельної перевірки. Всі рішення про публікацію приймаються з урахуванням наукової значущості роботи, а не особистих чи політичних поглядів авторів.

Редакційна колегія вважає, що етичні аспекти публікації є важливою частиною редакційної роботи та несе відповідальність за дотримання етичних норм при публікації статей на основі академічної доброчесності та таких принципів:

- відповідальності за прийняття рішень щодо статей, поданих для публікації та які можуть бути опубліковані;
- прагнення до задоволення потреб читачів і авторів наукових статей;
- постійного покращення якості журналу;
- забезпечення якості матеріалу, що публікується;
- забезпечення відкритості у відображенні наукової проблематики дослідників України та інших країн.

Редакційна колегія зобов'язується:

- дотримуватися конфіденційності;
- не допускати плагіат, дублювання або матеріали сумнівного наукового рівня;

Редакційна колегія працює відповідно до принципу подвійного сліпого рецензування і залучає фахових, незалежних експертів. Рішення щодо публікації приймається редакційною колегією на підставі:

- відповідності матеріалу профілю, меті та завданням журналу;
- наукової новизни, актуальності та значущості дослідження;
- результатів перевірки на оригінальність.

У разі невідповідності зазначеним критеріям рукопис може бути відхилений. Прийняті до публікації матеріали, як правило, публікуються в авторській редакції.

2. Принципи етичної поведінки рецензентів

Рецензенти відіграють ключову роль у забезпеченні наукового рівня журналу та якості публікацій. У своїй діяльності вони повинні дотримуватися таких принципів:

1. *Професійність та об'єктивність*: рецензент зобов'язаний надавати неупереджену, аргументовану та професійну оцінку рукопису, з урахуванням його відповідності профілю журналу, наукової новизни, актуальності, достовірності результатів, обґрунтованості висновків і якості подання матеріалу. Зауваження мають бути чіткими, обґрунтованими та, за потреби, підкріпленими посиланнями на авторитетні джерела.

2. *Конфіденційність*: рукопис та пов'язані з ним матеріали є конфіденційними. Рецензент не має права:

- передавати матеріали третім особам або обговорювати їх із колегами без дозволу редакції;
- використовувати інформацію, ідеї чи результати, викладені в рукописі, у власних інтересах.

3. *Дотримання етичних норм*: рецензент повинен:

- звертати увагу на можливі порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікації, дублювання публікацій);
- повідомляти редакцію про суттєві збіги з уже опублікованими роботами;
- оцінювати коректність цитування та повноту бібліографічних посилань, за необхідності рекомендувати релевантні джерела.

4. *Конфлікт інтересів*: рецензент зобов'язаний негайно повідомити редакцію про наявність будь-якого конфлікту інтересів (особистого, професійного, фінансового, політичного, релігійного тощо) та відмовитися від рецензування у випадках:

- наявності тісних стосунків з автором(ами);
- афіліації з установою, де виконано дослідження;
- роботи в конкуруючій організації за аналогічною тематикою.

5. *Компетентність та відповідальність*: рецензент повинен приймати до розгляду лише ті рукописи, що відповідають його науковій спеціалізації. У разі недостатньої кваліфікації або неможливості виконати рецензування у встановлені терміни він має негайно повідомити редакцію, відмовитися від рецензування та знищити або повернути отримані матеріали.

6. *Своєчасність*: рецензент зобов'язаний дотримуватися встановлених термінів рецензування або своєчасно інформувати редакцію про неможливість їх дотримання.

3. Принципи етичної поведінки авторів

Автори несуть відповідальність за наукову якість, достовірність і етичну доброчесність поданих матеріалів. Подання рукопису до журналу означає згоду авторів із такими положеннями:

1. *Наукова доброчесність та оригінальність.* Автори зобов'язані подавати результати оригінальних досліджень, що є новими, достовірними та не містять фальсифікацій або фабрикацій. Робота не повинна містити плагіату, зокрема авто- чи взаємоплагіату, а всі запозичення мають бути належним чином оформлені з відповідними посиланнями.

2. *Публікаційна етика.* Рукопис не може бути одночасно поданий до інших видань або вже опублікований раніше. Подання однієї й тієї ж роботи (або її суттєво подібних варіантів) до кількох журналів є неприйнятним і розглядається як порушення етичних норм.

3. *Коректність цитування.* Автори повинні забезпечити точність і повноту бібліографічних посилань, належне цитування використаних джерел, а також уникати будь-яких форм некоректного запозичення.

4. *Авторство та відповідальність.* До складу авторів мають бути включені лише особи, які зробили істотний внесок у виконання дослідження. Автори гарантують, що:

- всі співавтори зазначені коректно;
- жодна особа, яка не брала участі в дослідженні, не включена до списку авторів;
- всі співавтори ознайомлені з остаточною версією рукопису, схвалили її та надали згоду на публікацію.

Автори несуть повну відповідальність за достовірність наведених даних, фактів, імен, ілюстративних матеріалів та загальний зміст статті.

5. *Взаємодія з редакцією.* Автори зобов'язані:

- своєчасно реагувати на зауваження рецензентів та редакції й усувати виявлені недоліки;
- повідомляти редакцію про суттєві помилки або неточності, виявлені після подання або публікації статті.

6. *Дотримання законодавства та етичних норм.* Матеріали статті не повинні порушувати чинне законодавство України, зокрема щодо захисту інформації з обмеженим доступом (конфіденційної інформації, державної таємниці). Зміст публікації має відповідати нормам наукової етики та моралі.

7. *Поширення та доступність.* Після прийняття до друку автори погоджуються на розміщення статті в електронних базах даних із обов'язковим зазначенням авторства.

5. Політика відкритості даних

Журнал підтримує принципи відкритості наукових результатів. Первинні дані дослідження можуть бути надані за запитом через редакцію за умови згоди автора.

Доступ до даних може бути обмежений у випадках, передбачених законодавством або етичними нормами (зокрема щодо конфіденційної чи чутливої інформації).

Усі запити щодо даних здійснюються через офіційні канали зв'язку журналу.

6. Післяпублікаційне обговорення

Журнал підтримує відкритий науковий діалог і заохочує післяпублікаційне обговорення статей на спеціалізованих платформах, зокрема: [PubPeer](#). Усі публікації отримують DOI, що забезпечує можливість їх незалежного коментування та аналізу. Обґрунтовані зауваження підлягають розгляду редакцією відповідно до встановлених етичних процедур. Рішення щодо прийнятих до публікації матеріалів може бути переглянуте лише за наявності вагомих підстав, зокрема у разі виявлення суттєвих порушень етичних або наукових стандартів.

7. Політика конфіденційності

Редакція гарантує конфіденційність усіх поданих матеріалів. Рукописи, персональні дані авторів і рецензентів не передаються третім особам, за винятком учасників редакційного процесу.

Неопубліковані матеріали не можуть використовуватися редакторами або рецензентами у власних дослідженнях.

Електронні матеріали та комунікації зберігаються і передаються із застосуванням належних засобів захисту даних.